

RAPORT: ATOM ZDETERMINUJE ROZWÓJ POLSKIEJ GOSPODARKI NA STO LAT

Wybór modelu biznesowego dla atomu będzie jedną z najważniejszych decyzji gospodarczych rządu lat 20., właściwa decyzja umożliwi realizację największego programu gospodarczego po 1990 r. - ocenia raport Instytutu Sobieskiego "Energetyka jądrowa dla Polski".

Jak piszą autorzy opublikowanego w piątek raportu, model biznesowy dla polskich elektrowni jądrowych będzie miał duży wpływ na większość działań polskiej gospodarki i zdeteminuje ich rozwój na najbliższe 100 lat. Jeśli zostanie dobrze skonstruowany, to nie tylko umożliwi realizację wielkiego programu przemysłowego, ale także uchroni przed rozpoczynającym się kryzysem gospodarczo-społecznym i likwidacją dużej liczby miejsc pracy w Polsce. W dalszej perspektywie umożliwi szybki rozwój i sprostanie konkurencji przemysłowej - zarówno w branżach tradycyjnych, jak i nowych, jak np. robotyka, IT.

Decyzja rządu musi być starannie przemyślana i wyważona, ponieważ jej konsekwencje będą znacznie poważniejsze, niż tylko kwestia zbudowania lub niezbudowania elektrowni jądrowej - podkreśla się w raporcie.

Autorzy wskazują, że państwa UE realizujące nowe inwestycje jądrowe podjęły decyzje o stworzeniu odpowiednich warunków dla realizacji tego typu projektów uzyskując każdorazowo akceptację Komisji Europejskiej na zasadzie "case-by-case". Każdy z tych mechanizmów jest jednak inny i dostosowany do warunków konkretnej inwestycji. To oznacza, jak podkreśla się w raporcie, że dla Programu Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ) nie ma w tej chwili uniwersalnego i pewnego rozwiązania w zakresie formuły biznesowej. Zatem rząd powinien rozważyć opracowanie własnej koncepcji.

Raport przypomina, że w najnowszej wersji PPEJ nie określono jaki będzie pełny model biznesowy, choć wskazano pewne elementy, m.in. współinwestora zagranicznego, który miałby kupić nie więcej niż 49 proc. udziałów w spółce celowej. Nie określono jednak charakteru tego inwestora - czy miałaby być to spółka energetyczna, fundusz inwestycyjny, czy inny podmiot.

Według autorów, wydaje się to dobrym posunięciem, gdyż zostawia rządowi duże pole manewru i wzmacnia jego pozycję negocjacyjną. Jednak niezależnie od typu inwestora, każdy z nich będzie prawdopodobnie wymagał zabezpieczeń i gwarancji ze strony państwa, w szczególności w zakresie gwarancji sprzedaży energii, w odniesieniu zarówno do jej ilości jak i ceny. Pozostałe elementy docelowego modelu będą musiały odpowiednio to uwzględnić.

W przypadku inwestycji jądrowych - jak wskazują autorzy - minimalny udział państwa to zapewnienie stabilnej i przewidywalnej długookresowej polityki energetycznej oraz stabilnych, transparentnych i niedyskryminujących ram prawnych dla rozwoju przemysłu jądrowego. Kolejne narzędzia wsparcia inwestycji to udział państwowych spółek, gwarancje i poręczenia kredytowe, w tym gwarancje polityczne i gwarancje dla kredytów eksportowych i ubezpieczeń, a następnie gwarancje dotyczące

energii z elektrowni jądrowych.

W raporcie wskazuje się zatem niezbędne - według autorów - elementy modelu, uwzględniającego w pierwszej kolejności polskie i unijne uwarunkowania. To przede wszystkim pewność inwestycyjna i atrakcyjność dla inwestorów, gwarancje odbioru wyprodukowanej energii i stałej ceny jej sprzedaży, niskie koszty energii dla odbiorców i pewność dostaw, zgodność z prawodawstwem i strategiami unijnymi oraz możliwie duża odporność na ewentualne działania obstrukcyjne ze strony KE, kompleksowość i powtarzalność, czyli możliwość zastosowania do całego PPEJ, a nie tylko pierwszej elektrowni, czy jednego bloku. Kolejne wymienione warunki to minimalizacja obciążenia budżetu państwa i finansów publicznych czy akceptowalność społeczna.

Polska powinna działać na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej i adaptacji do zachodzących zmian, powinna też aktywnie włączyć się w działania wspólnoty międzynarodowej zmierzające do zatrzymania globalnego ocieplenia na poziomie 1,5 stopnia oraz wspierać ludność z obszarów najbardziej zagrożonych we wdrażaniu narzędzi adaptacji, zmierzających do poprawy ich bytu - piszą autorzy raportu. Częścią odpowiedzi powinna być energetyka jądrowa jako zeroemisyjne źródło energii elektrycznej, które w stopniu większym niż inne wspiera realizację zasady sprawiedliwości społecznej - wskazują.